

MAGYAR LAP

+ 3 lei

Taxa postală plătită în nu-
aprobării Dir. Gen. PTT I

NGS. RAMASZETTER ROBERT URNAK
DISZTÉR 1-2.
BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 99 (1541) szám * Péntek, 1937 június 4

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Benedictus qui venit...

Antiquissima diocesis Magnovaradinensis Latinorum his diebus Nuncii Sanctae Sedis benedicta praesentia fruitur. Non possumus quin prorumpamus in verba regii poetae: „Haec est dies quam fecit Dominus, exultemus et laetemur in ea.” (Psalmus 117.)

Eloquentissimus saeculi elapsi apologeta, Aemilius Bougaud, in suo venusto opere: Le christinisme et nos temps, de duplici Jesu Christi praesentia verba facit. Una est eius praesentia in Sanctissimo Altaris Sacramento sub velamine panis et vini. Sed est hoc totius cultus divini catholici, centrum augustissimae liturgiae, fons sacramentorum et gratiarum omnique sanctitatis et perfectionis christianae.

Lauda Sion Salvatorem,
Quantum potes tantum aude,
Qui maior omni laude,
Nec laudare sufficis...

Ast quantumvis augusta, quantumvis cara et benedicta sit haec praesentia Salvatoris, divinae clementiae satis hoc non erat. Ut ut loquatur cor divinum ad humanum in hoc Sacramento ineffabilibus verbis, loquela eius tamen praecisionis et exactitudinis expertus est: sub aliquo respectu Jesus in Sanctissimo Eucharistiae Sacramento mutus dicendus.

Accedat necesse est ergo altera praesentia Salvatoris in Ecclesia sua: praesentia nempe per suum in terris Vicarium, S. Petri successorem, per Pontificem Romanum. „Tu es Petrus et super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam... Et tibi dabo claves regni caelorum. Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum et in caelis, et quodcumque solveris super terram erit solutum et in caelis...” Christus loquitur ergo ad nos per os Vicarii sui. Si de aliquo, de Romano Pontifice certe verba ad omnes apostolos dicta valent: „Qui vos audit, me audit, qui vos spernit, me spernit.” Si de aliquo, de Petri successore valent verba: „Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem saeculi.” Certe unice Petro dictum est: „Ego rogavi pro Te, ut non deficiat fides tua et Tu aliquando conversus confirma fratres tuos”. Unice ad Petrum dictum fuit post resurrectionem Domini: „Pasce agnos meos, pasce oves meas.”

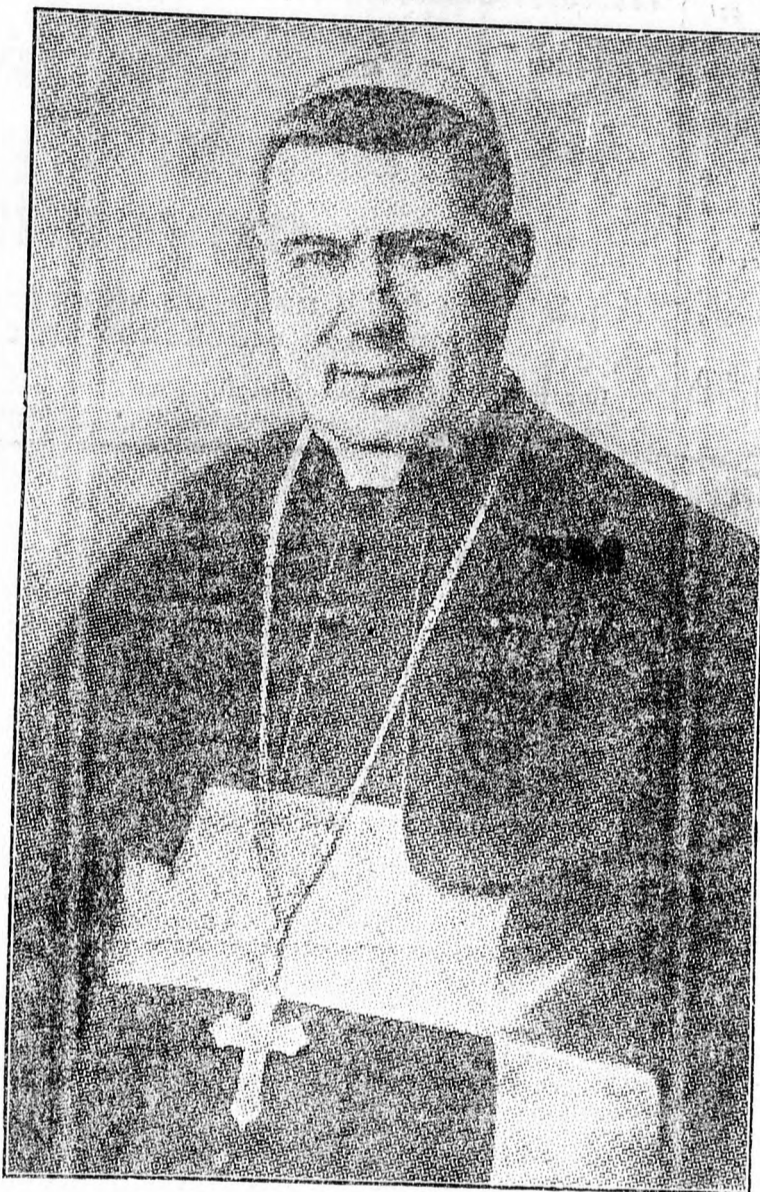
O beatam Salvatoris praesentiam per Vicarium eius in his terris! Papa loquitur, Jesus Christus loquitur! Papa veritatem revelatam docet, Christus hanc veritatem docet. Papa aliquem sanctorum numero adserit, indulgentias largitur, contumacem excommunicat: haec omnia ipse Salvator facit. Facta Romani Pontificis facta ipsius Jesu Christi sunt „Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum et in caelis...”

Intime de huius doctrinae veritate persuasi catholici civitatis Sancti Regis Ladislai, quem fundatorem et patronum sicut diocesis, ita et civitatis veneramur, profundissima reverentia filiali affectu salutamus Nuncium Sanctissimi Domini, Archiepiscopum Anderam Cassulo. Sit terque quaterque benedictus eius adventus!

Cum sponso Cantici Cantorum Ei adclamamus: „Sonet vox tua in auribus meis!”

Faxit Deus ut valeant et de nostra diocesi et urbe pulcherrima gloriosae memoriae Leonis XIII. verba:

Quaeque vos clamat generosa tellus
Servet aeternae fidei vigorem,
Quae dedit princeps, dabit ipsa semper
Romae salutem.

CASSULO NUNCIUS

Lelkünk mélyéből üdvözljük a közénk érkező Cassulo András érsek urat, a Szentszék romániai követét, ki egyuttal a Romániában működő diplomáciai testületnek is főnöke. Üdvözljük benne a földi ügyek intézésének egyik nagyrangú urát, de még inkább üdvözljük úgy, mint Isten szolgáját, a lelki gondozásunkért szorgoskodó egyház külön küldöttjét. Azt, aki nem diplomáciai munkát, nem külpolitikai fordulatokban való tevékenykedést akar végezni, mikor köztünk megjelenik, hanem a szeretet hírnökségében jön, hogy megismerje Krisztus hívőinek itteni sokaságát és hitelesítő üzenetet hozzon nekik az egész egyház nagy világgökösségéből. A hívő lélek örvendő várakozásával üdvözljük ezt a jó üzenethozót, aki az első apostolok utódként jár maga is a világ különböző tájain, hogy tanítson minden népeket a Krisztus lelkében való fölemelkedésre.

Üdvözljük őt, amikor abba a városba érkezik, ahol közel kilencszáz évvel ezelőtt alapított püspökséget és építette az első keresztény templomot a magyarok egyik szent királya. Az a Szent László király, aki első hitvédő bajnoka volt itt a kereszténységnek, mikor a keleti szomszédságból pusztítóan betörtnek akart rá a pogányság sok szervezett hada. Az a szent király a maga nemzetét lélekben is egyesítette a hősi ellenállásra, a hitért harcoló buzgóságra, kitarásra és arra, hogy Krisztus békéjét is erővé és állandósággá tudja tenni a társadalmi életben. A lelkében így kereszténynyé vált magyarság azóta sok századon át hív maradt hitében, s e népnek morrom Romániában élő része is a régi sokszázados hithűséget mélyen átérzi. Ennek a Romániában élő magyar néprészletnek a nevében szólunk, mikor a kereszténység ősegyházának, a Szent László által is ápolat és védett egyháznak mai nap köztünk járó, nagyérdemű követét üdvözljük.

Egyházunkban, mint a különböző földfelületek fölött emelkedő égbolttan, megvan a különböző néphatárok fölötti kiterjedés. Nem megtagadása ezeknek a különböző népeknek s nem összevegyítő nemzetköziség, hanem mindeniket megbecsülő nemzetföltöztetés. A népeknek az a magasabb rendű testvériségbe emelése, hol a Szentlélek úgy szól az apostoloktól, hogy azt a szót minden nép a maga nyelvén érti meg és teszi a magáévá. Öseinktől örökölt hitünkben megvan az a bizalom is, hogy a mi nyelvünket is a Szentlélek érdemesítette az

ő Igéje hirdetésére, s a népek közötti magasabbrendű élet megértésére és abban való részvételre. Tehát ezen a nyelven is kifejezzük azt a szeretetet, amit a közénk érkező apostolotudó iránt érzünk.

Jól tudjuk, hogy a keresztény erkölcsi elvek lényeges eleme a kicsinyek, a gyöngék, a küzdelmesebb életűek szerető felkarolása. Ennek az erkölcsi elvnek gyakorlati kiágazásaként látjuk azt a megnyilatkozást, ahogyan egyházunk a konkordátumok útján a kisebbségi népek nyelvét védi. További megnyilatkozás az is, ahogyan pár év előtt megalakult a katolikus nemzetközi jogászok testülete, s éppen a kisebbségi népek élete és nemzeti kollektivitása védelmére a svájci Friebourgan való ságos rendszert dolgozott ki a természetjogi elvek alapján. Az emberiség szellemi fejlődése ekként meg kell hogy találja a keresztény erkölcs útjain a kis népek és néprészletek iránti jószágot és méltányosságot.

Ennek a fejlődésnek a magasztos lelki hirdetőjét is szeretettel üdvözljük a közénk érkező pápai nunciusban. Isten hoztal Isten segítse apostoli küldetésében!

A négy nyugati nagyhatalom tusakodása a „Deutschland”-ra dobott bombák fölött

Az olaszok és németek új ellenőrzési módot kívánnak a spanyol partokon

Rómából jelentik: Az olasz közvélemény meglepődéssel vette tudomásul, hogy Olaszország és Németország eljárása Párizsban és Londonban bizonyos megértésre talált. Politikai körököt továbbra is elsősorban az a kérdés foglalkoztatja, hogyan alakul a továbbiakban a spanyol ellenőrzés és milyen elégtételt kap Németország és Olaszország hadihajóinak bombázásáért. Mindenesetre egész Európának nagy érdeke fűződik ahhoz, hogy a legutóbbi incidensek következtében előállott veszedelmes átmeneti helyzet minél előbb megszűnjön és ezért remélni kell, hogy a londoni bizottság mielőtt meghozza határozatait.

A Lavoro Fascista párizsi tudósítója a következőkben körvonalazza Németország és Olaszország kívánságait:

1. Mondja ki a londoni bizottság azt, hogy Anglia, Franciaország, Németország és Olaszország, tehát a négy legjobban érdekelt ellenőrző hatalom között teljes szolidaritás áll fenn minden külső támadással szemben.

2. Mondják ki azt, hogy az ellenőrző hatalmak hajói minden fegyveres támadásra fegyverrel válaszolhatnak.

3. Szüntessék meg az ellenőrző övezeteket és minden ellenőrző hajónak módjában álljon az ellenőrzési terület bármely részén ellenőrzést gyakorolni.

Ez a széleskörű garancia a négy hatalom hajóhadának szoros együttműködését jelentené. Párizsban és Londonban bizonyos hajlandóság mutatkozik erre az együttes felelősségvállalásra, de a szovjetkormány mindent elkövet, hogy ezt a tervet megküszöbítse.

NÉMET BUVARHAJÓK INDULTAK A SPANYOL VIZEKRE

Berlinből jelentik: Szerdán újabb hadihajó-

egységek indultak el német kikötőkből a spanyol vizekre. Négy tengeralattjáró indult utnak, még pedig az U 28, U 33, U 34 és U 35.

AZ ANGOL ALSÓHÁZBAN A NÉMETORSZAGGAL VALÓ EGYÜTTES FÜLLÉPÉST SÜRGETTEK

Londonból jelentik: A legutóbbi spanyol események szerdán szöbakerültek az angol alsóházban. Ramsay kapitány arra hívta fel Eden külügyminiszter figyelmét, hogy a „Deutschland” elleni támadás a nemzetközi kommunizmus műve volt, mely Európa több államát komolyabb küzdelembe akarja sodorni. Megkérdezte, hajlandó-e Anglia csatlakozni Németország tiltakozásához. Eden válaszában kijelentette, hogy a képviselő állításait eddig még nem látta bebizonyítottak. Egyébként is eddigi nyilatkozataihoz nem kíván semmit hozzátenni.

Averescu tábornagy és Bratianu György pártjai egyesülnek

A pártokon belül nagy az ellenzés, de a vezérek a kormányképesség érdekében keresztülviszik a fuziót

București. Saját tud. A Curentul című lap politikai csemegével szolgál. Azt az értesítést közölte, hogy az Averescu és Gh. Bratianu párt egybeolvadás előtt áll.

A lap mai száma megállapítja, hogy a két párt hivatalosan, az Indreptarea és a Miscarea nem cáfolták meg a hírt, ellenében mindkét párt kebelében nagy izgalmat okozott az értesülés és

Egy képviselő azt kérdezte, hogy az olasz és német csapatok megszüntették-e a semlegeségi egyezményt. Eden válaszában hangoztatta, hogy a benemavatók egyezmény életbeléptetése óta senki sem állította, hogy az egyezményt valaki megszüntette volna s éppen ezért nagyon fontosnak tartja az egyezmény további fenntartását. A repülőgépeket illetően nem tagadhatja az ellenőrzés nehézségeit.

NÉMET-ANGOL SAJTÓVITA ALMERIA BOMBÁZÁSÁRÓL

Berlinből jelentik: A Deutsche Allgemeine Zeitung válaszol a Times című angol lapnak egyik utóbbi cikkére, amelyben a lap megállapította, hogy Almeria bombázása a németek részéről egyáltalán nem volt jogos és az almeriai áldozatoknak semmi közük nem volt a Deutschland elleni támadáshoz. A Deutsche Allgemeine Zeitung ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy az angol gyarmati történelemben számos hasonló megtorlási eljárásra van példa. Az angolok a büntető hadjáratok ismert mesterei, amint azt a jelenleg folyó északnyugat-indiai határküzdelmek is bizonyítják.

A VÖRÖSEK PALMA DI MALLORCA VÁROSÁT BOMBÁZTAK

Saint Jen de Luzból jelentik: Szerdán köztársasági spanyol repülőgépek bombázták Palma di Mallorca várost. Husz polgári lakos meghalt negyvenöt megsérült. A németek egy ellenséges repülőgépet lelőttek.

sokan annyira ellene vannak a tervnek, hogy lemondással fenyegetőznek arra az esetre, ha a megvalósul.

A fuzió azonban, folytatja a Curentul, mégis meg fog történni, mert ezt Averescu és Bratianu valamint legközelebbi bizalmasaik elkerülhetetlen politikai szükségességének tekintik.

A lélek megnyugszik

Irta: Szarka Ernő

Négy úr ült a tarokknál: az állomásfőnök, a bankfiók igazgatója, Fony Pali, az ügyvéd és Kiss Józsa, a házigazda, egyébként magyar-latinszakos tanár a gimnáziumban. Eppen az előbb ennek a kártyajátéknak szeszélyes fordulata folytán fölségesen, józueen kacagtak, ami a be nem avatottak előtt furcsa, semmiből lett meglepő nevetésnek látszik. Az egyik játékos, az állomásfőnök ugyanis kifogta a huszonegyest és így állshalmozóvá vált: polgármester is lett belőle. Azóta már megtörtént az újraosztás és már guszalták a lapot, amikor a házigazda, aki az ajtóval szemben ült, atyafiságos akcentussal elkiáltotta magát:

— Szervusz, öcsém!

Egy hajlongó fiatalember tartott az urakhoz, mögötte a háziasszonnyal, aki a hölgyektől vezette át ide, hogy az uraknak bemutassa. Kiss Józsa be sem várta, hogy a felesége megszólaljon, hanem szélesen bekonferálta az égből csöppent jövővényt:

— A legfiatalabb tanárunk: Fábán István, a magyar és francia nyelv nagyreményű professzora!

Az urak arcán kivirágzott az enyhe társasági mosoly, ami ilyenkor dukál, letették a kártyát és egy kis széksikorgatással egymásután felálltak, hogy kezükbe kaphassák egy ismeretlen embernek a kezét és elmoroghassák megszokott, elviselt nevüket. A bankigazgató kissé szigorúan fogott a fiatalemberrel kezét, mert bántotta, hogy félbe kellett hagynia az izes kedvtelést, azért csak azt mondta:

— Schlick! — mintha macskát akart volna elijeszteni.

A fiú is megijedt ettől, azért eléjük tálalta a sablont:

— Bocsnát, hogy zavarom az urakat.

— Dehogyan zavarasz, pajtás, — vágott közbe a házigazda — a télen még elgeget koptathatjuk a blattot. Csücsülj le és igyál!

Rögtön töltött neki és cigarettával is megkínálta. A fiú a bort éppen hogy csak megízlelte. Ez nem fért sehogy sem az állomásfőnök fejébe, kedélyesen mondta:

— Micsoda vidéki tanbetyár válik belőled, ha még a györgyei sem smakkol!

— De a kártyához értesz? — kérdezte a bankigazgató, remélve, hogy fel lehet venni az elejtett kártyapárti fonálát:

— Bevallom, bátyám, csak huszonegyezni tudok, no meg a feketepétert is játszottam elemista koromban — vidámkodott kissé erőltetve Fábán Pista.

— No, akkor biztos, a leányokhoz értesz, — jelentette ki az ügyvéd.

— Hát egy kissé talán... igen — felelte bizonytalanul és színtelenül a fiatalember.

— Hát az asszonyokhoz? — gonoszkodott az állomásfőnök.

A fiú még ki sem nyitotta a száját, már a háziasszony megszólalt:

— Hallgasson, maga vén kópé, ne rongosítsa a tanár urat! — és eladó leányára gondolt. A fiú erre elpirult. Szinte zavarba jött.

— Városi, mellbajos alak ez — gondolta Schlick. Kiss Józsa pedig szőgyenkézt, hogy a kis kolléga ilyen analfabéta.

Valaki minden ok nélkül azt mondta:

— No, nem baj.

Kfnos szünet állt be. Mindenki kereste a következő mondatot. Végre a háziasszony mosolygva fordult a fiatalember felé:

— Jöjjön, Fábán, át az asszonyokhoz, majd mi beiskolázzuk a mucai szokásokba!

A fiatalember érezte, hogy ez az anyáskodó asszony csupa jószívűségéből, a feszültség levezeté-

sére indítványozta ezt. Bántotta ez. Nem akarta hagynia magát. Azért feléje fordult és így szólt: — Később nagyon szívesen, asszonyom. Most még egy kicsit az urakkal szeretnék beszélgetni, hiszen eddig ők kérdeztek, én meg feleltem.

— Halljuk, halljuk! — lelkesedtek udvariasan az urak.

— Először is — folytatta Fábán — ne higgyék azt, hogy semmihez sem értek! Nem mondom, amihez én értek, nem nagyon kelendő aru vidéken. En a könyveket szeretem: a szépirodalmat és az esztétikát.

Az urak mást vártak, valami érdekeset. Bizony, ez naiv kijelentés volt.

— Ez is valami — morogta halkán az ügyvéd és enyhén összemosolygott a bankigazgatóval.

A fiút ez még jobban bántotta, most már kipirulva, hangosan szavalta:

— Nekem Paul Claudel, André Gide, Romain Rolland, Ady Endre egy sora többet ér, mint egy megnyert kártyapárti.

— Erted őket, mondd? De igaz lelkedre! — kérdezte az ügyvéd.

— Értem, bár például Ady legtöbbször szimbólumokat beszél. Aztán beszélni kezdett a szimbólizmusról, majd az expresszionizmusról, a surrealizmusról, igen tudálékos stílusban.

Az urak nem értették és végleg megállapították róla, hogy nem falura való, rossz idegzetű, nyugtalan ember.

Mikor hazafelé ment, mélyen szőgyelte magát, hogy a minisztérium csak arra tartotta méltónak, hogy ide küldte. A sokat akaró fiatalság gögjével lenézett itt mindent és mindenkit. Aztán a fiatalság örök optimizmusával reménykedni kezdett:

— Nem baj: írni fogok regényt, elbeszéléseket, talán tudományos cikkeket is és nyelveket tanulok.

Kis felhevüléseit hatalmas fantázia jelének

Oroszországot kizárják a spanyol háború ellenőrzői közül?

Roosevelt megbeszélést kezdett a spanyol he'yzetről. — Oriási légi csata a Guadarrama hegység fölött

Párizsból jelentik: A *Figaro* szerint Németország és Olaszország rá akarja venni Londont és Párizst, hogy hagyják el a semlegeségi bizottságot és a négy nagyhatalom külön megállapodást kötve az ellenőrzés ügyében léptessen életbe erélyes intézkedéseket. Ennek a törekvésnek a lap szerint az a célja, hogy ilymódon kizárják az ellenőrzésből Szovjet-Oroszországot és a kishatalmakat.

A többi lapok általában meglepéssel állapítják meg, hogy a spanyol ügyben kedvező mederben folynak a tárgyalások. A *Petit Journal* szerint a megbeszélések olyan megoldásra is irányulnak, mely nemcsak a spanyol polgárháborúra terjedne ki, hanem egyéb kérdésben is biztosítaná a négy nagyhatalom egyetértését.

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök Washingtonba visszatérve megbeszélést folytatott Hull külügyi államtitkárral a spanyol he'yzetről. Beavatottak hangoztatják, hogy az amerikai kormány meg akarja várni, milyen eredménnyel végződik London és Párizs közvetítése és sikerül-e Németországot és Olaszországot a benemavatkozási bizottságba visszahívni.

A SPANYOL VÖRÖS KORMÁNY NÉPSZÖVETSÉGI MEGBIZOTTTA ELÉGEDETLEN A NÉPSZÖVETSÉGGEL

Párizsból jelentik: Del Vayo a német-spanyol konfliktussal kapcsolatban kijelentette, hogy egyéni véleménye szerint, ha a Népszövetség nem tudja eldönteni a felelősség kérdését, a hágai nemzetközi bíróság elé kell vinni az ügyet. Az újságíróknak arra a kérdésre, hogy mi a véleménye az önkéntesek hazaszállításának ügyében, Del Vayo azt válaszolta, hogy bár kormánya kezdetől fogva ellenezte a benemavatkozás tervét, mert ez a köztársaság ellenségeinek kedvez, — mégis szívesen fogadja ezt az akciót, mert csak ilymódon lehet gyorsan véget vetni a vérontásnak. Nem lehet azonban egy kalap alá vonni a demokrácia és a világbéke érdekében harcoló külföldi önkénteseket azokkal, akik a diktatúrás országok-

vette, hosszúhajú, boglyas, fiatalos tudásszomját tartós, tudományos érdeklődésnek.

— Majd elhelyeztetem magam — ezzel zárta le kinos, viharos töprengését.

Két éve telt el Kisséknél tett első vizitje óta. Mindkét évben kérte az áthelyezését. Nem sikerült. Néhány novellát küldött a fővárosi lapoknak. Egyet le is közöltek. A többit odaadta a helyi lap szerkesztőjének, aki le is közölte őket. Pénzt nem kapott értük. De ennek is nagyon örült, mert az emberek nagyobb tisztelettel néztek rá. De azért bántotta a fiatalság láza, azt hajtogatta magában: Többet kell dolgoznom, mert kallódom, filiszter leszek.

A harmadik évben nagyszerű tudományos téma jutott eszébe: meg fogja írni „A táj szerepe a magyar irodalomban” című munkáját. De több szakmunka kellett hozzá, mint gondolta és amelyeket nem tudott beszerezni. Abba hagyta.

A negyedik évben megnősült. Bőségesebben évelt, mint eddig, délután pedig aludt egy-egy kurta órászkát. Gyakran jártak rokonokhoz, ismerősökhöz. De azért kezdett angolul tanulni. A kiejtéssel nem boldogult és nem volt senki, aki kijavította volna. Elkedvetlenedett, abba hagyta.

A ötödik évben megszületett a fia. Nagyon szerette, sokszor ő altatta el. Ebben az évben tudógyulladáshoz esett. Majdnem ráment. Utána kicsit köhécselt. Sokat kellett feküdni. Az iskolai munkán kívül nem csinált semmit.

A hatodik évben meggyógyult, de megijedt, ezért vadászni kezdett, hogy minél többet legyen szabadban. Most már a régi munkalázból csak a lelkiismeretfurdalása maradt meg. Ha újságot olvasott, vagy könnyű regényt, vagy látogatába

ból jöttek Spanyolországba. Kijelentette végül, hogy újra csatlódott a Népszövetségben, mert az újra meghátrált ellenségei előtt.

Párizsból jelentik: A nemzetiek főhadiszállásának jelentése szerint Franco tábornok Moia tábornok kíséretében ismét bejárta a biscaya-i harcteret és utána a két tábornok hosszas tanácskozást folytatott. Valószínű, hogy újabb nagyszabású támadás-tervet beszéltek meg.

Saint Jean de Luzból jelentik: Ide érkezett

Orsenigo nuncius utasítást kapott a Berlinből való elutazásra

— A nuncius még egyelőre várakozik az eltávozással —

Vatikánvárosból jelentik: A német vatikáni viszony alakulásával kapcsolatban vatikáni körökben megerősítették azt a hírt, hogy a berlini pápai nuncius Göbbels és Frick beszéde ellen való tiltakozásként kapott utasítást, hogy utazzék el a német fővárosból.

Német katolikus körökben megdöbbenést keltett a berlini kormánynak a Szentszékhez intézett legutóbbi jegyzéke, mely kilátásba helyezi a normális kapcsolatok megszüntetésé-

jelentések szerint Sierra Guadarrama felett szerdán folyt le az eddig legnagyobb légi csata. A csatában hatvan repülőgépet vett részt. A küzdelem a nemzetiek győelmével végződött. A nemzetiek tizenöt köztársasági repülőgépet lőttek le.

Párizsi jelentés szerint a spanyol frontokon ismét megélnék a harcok. A madridi rádió szerdán este azt a hírt közölte, hogy a központi hadsereg sikeres előnyomulást végzett a köztársasági hadak sok helyen visszaszereztek elvesztett állásaikat és visszaszorították a nemzetieket.

A nemzetiek főhadiszállásának jelentése ezzel szemben arról számol be, hogy a baszk csapatok több elkeseredett támadást kíséreltek meg, de ezek mind a támadó vörösek vereségével végződtek.

UJ VÖRÖS HADIHAJÓK

Párizsból jelentik: A lapok bilbaói jelentése szerint a valenciai és bilbaói kormány megállapodott abban, hogy a bilbaói hajógyár hajóit felfegyverzik és mint hadihajókat a bilbaói kikötőben szolgálat-tételre állítják.

lehetőségét s etekintetben a további helyzetromlásért a Vatikánra hárítja a felelősséget.

Bécsből jelentik: A *Neue Freie Presse* szerint Orsenigo berlini nuncius még nem hagyta el Berlint és mint a lap tudósítója előtt a berlini nunciaturán hangoztatták — egyelőre állomáshelyén is marad. Természetesen újabb támadások változást idézhetnek elő a nuncius magatartásában

Bajorország hatezer főnyi katolikus papja közül csak 164 ellen folyt bírósági eljárás

Ezek közül is csak tizenhárom marasztaltak el. — A müncheni érsek és a lelkészegyesület szembe szállt a papok ellen folyó befeketiő sajtóhadjárattal

Berlinből jelentik: Néhány nap előtt a müncheni püspök körlevelet intézett a püspöksége területén működő római katolikus pap-

mentek, mindig arra gondolt, hogy önmagát rabolja meg, a jövendőjét. Hisz még fiatal, még előtte áll az érvényesülés. De dolgozni mégsem tudott. Régi irodalmár barátaival már nem is levelezett, elfelejtette őket. Ösztönzést sem kapott, könyveket sem tudott szerezni. Ebben az évben uoljára kérte az áthelyezését. Most sem sikerült.

A hetedik, nyolcadik és kilencedik évben már csak az ambíció kintja maradt meg benne, a fiatalság gyötrelme: Akarok lenni valami. Kedvteléseit még megmérgezte ez a fájdalom, de ez is folyton halkabbá lett. Egyébként a kilencedik évben megtanult tarokkozni és kitűnően kuglizni.

A tizedik évben a felesége örökölt nyolcezer pengőt. Házat építtetett rajta. Háromszobás takaros ház volt, nagy udvarral, kerttel. Ennek igen örült. Házszenelést is tartottak. Eljött az állomásfőnök is, aki már nyugdíjban volt, természetesen Kiss Jóska bácsi is, az apósa, az öreg ügyvéd is és a bankigazgató.

Ugy este hat óra tájban hozzáláttak a kártyához. Nagyon jó lapjai jöttek, meg volt elégedve. Közben betipegett a legkisebbik leánya, kinyitotta apjának íróasztalát és régi sárgult papírdarabokat ráncigált elő, majd tépegetni kezdte őket. Az egyik papírlap apja elé esett. Félián szórakozottan ránézett a régi füzetlapra, amelyen egy régen leírt, fiatalkori mondata kapta meg a figyelmét:

A l'art pour l'art irodalom egoizmusa nyers küzdelmekkel telt, tragédiás korunkban mindinkább időszerűtlenné válik.

Nem is emlékezett rá, mikor írta le ezt a ványadt mondatot, csak kiszólt a másik szobába a feleségének:

— Mariska, vigyétek ki Bözsikét!
Aztán az urakhoz fordulva, elszántan kiáltott:

— Rekontra!
Most már nem fáj neki semmi.

sághoz. Ebben erélyesen szembeszáll az ügyvezető erkölcspercek felől a *Völkischer Beobachter*-ben közölt adatokkal, melyek súlyos vádakot tartalmaztak a katolikus klérus ellen.

A müncheni püspök után most a bajor lelkészszövetség is nyilatkozatot tesz közzé a bajorországi papság érdekében. A nyilatkozat a következő megállapításokat tartalmazza:

— 1936-ban a nyolc bajor egyházmegyében összesen 164 esetben volt bírósági tárgyalás katolikus lelkészek ellen, a polgári pörökkel is beleszámítva. Az 55 eset közül, melyben az állam volt a vádló, (a csempészőtvény, szöszök-paragrafusok, zászló-törvény, gyűlési tilalom és sajtótörvény elleni állítólagos kihágások miatt) 23 felmentéssel, 19 az eljárás megszüntetésével, 3 közkegyelemmel, 1 eset büntetőparancsral (a rendőrség által bírói eljárás nélkül kirótt kisebb bírsággal), 5 pénzbüntetéssel és 4 eljárás szabadságvesztéssel végződött. Az 1936-ik évben tehát egész Bajorországban csak 13 esetben hoztak elmarasztaló ítéletet katolikus papok ellen. Ez a bajorországi, minlegy hatezer főnyi papságnak mindössze 0.2 százalékát teszi ki. Az 1935-ik évben ez a szám 0.5 százalék volt (29 elmarasztaló ítélet). A fentemlített 13 eset legnagyobb részében is semmigről, mint pl. nemzeti ünnepeken az egyházi épületek fel nem lobogozása és más hasonló esetekről van szó.

LUDENDORFF KERESZTÉNYELLENES TANAIT AZ OROSZ ISTENTELENEK BIZOTTSÁGA VESZJI TERJESZTÉS ALÁ

Rómából jelentik: Az *Osservatore Romano* jelentése szerint az orosz istentelenek központi bizottsága elhatározta, hogy Ludendorff valásellenes tanait a szovjet állami nyomdájában kinyomatja és olcsó áron, mint népi kiadást, fogja terjeszteni. Elképzelhető Ludendorff meglepetése — jegyzi meg a lap, — hogy éppen hazája könyörtelen ellensége választja őt követendő példaképül.

Június 15-ig kell az idegen állampolgároknak hiányzó irataikat benyújtaniok

Bucurestből jelentik: Múltán az országban 416 idegen állampolgár sok esetben utólag kérték határidőt iratok beszerzésére, az idegenellenőrző hivatal június tizenötödikéig adott végső hatánapot a még hiányzó iratok beszerzésére.

Windsor hercege megtartotta esküvőjét

Az egyházi szertartási az anglikán püspök tilalma ellenére végezte el a lelkész

Londonból jelentik: Windsor hercegének esküvője körül szerdán, az esküvő előestéjén komoly bonyodalmak támadtak. Londonban nagy feltűnést keltett, hogy Anderson Jardine anglikán lelkész a Candéi kastélyba érkezett, hogy a csüttörtői polgári esküvő után egyháziilag is összeadja Windsor herceget és feleségét. Dr Henson Fulham püspöke kijelentette, hogy Jardinének nincs joga egyházi hatóságának megkérdése nélkül egyházmegyéjén kívül esketési szertartást végezni.

— Ha pedig Windsor hercege — mondotta a püspök — az én egyházmegyémben köt házasságot, kötelességem megtiltani papjaimnak, hogy egyházi esketést végezzenek.

Amikor Jardinével a püspök állásfoglalását közölték, a lelkész ezt mondotta:

— Önként ajánlkoztam, hogy elvégezzem az esketési szertartást. Nem kértem engedélyt, tehát nem is adhattak számomra ilyen engedélyt. Nem kérdeztem meg semilyen egyházi hatóságot, csak a lelkiismeretemet. Tudom, hogy herceg és menyasszonya nagyon kívánják az egyházi szertartást. Amikor ajánlkoztam, a herceg ezt örömmel fogadta.

A vendégek nagyrésze már megérkezett a Candé-kastélyba. Az esküvői szertartáson öt újságíró vett részt. Egy angol Reuter-tudósító egy francia és három amerikai újságíró. Fél 12 órakor kezdődött a polgári esküvő a kastély szalonjában. Az egyházi esküvő a zeneteremben volt. Mindkét szertartás egynegyed óra hosszúra tartott. Szerdán este ünnepi vacsora volt, amelyen a már megérkezett tizenkét vendég közöttük Rotschild báró is, résztvett.

A herceg és felesége csüttörtök este 6 órakor hagyják el a kastélyt és az egyik párizskörnyéki városba mennek, onnan a karinthiai Wasserleoburgi kastélyba utaznak.

A toursi vasúti állomásra szerdán három ajándékokkal megrakott vagon érkezett. A vagonokat felbontás nélkül Wasserleoburgba szállították.

A Balkánszövetség diplomatái Bécsben értekezletet tartottak

Rüsdí Arras török külügyminiszter és Antonescu román külügyminiszter az osztrák fővárosban

Bécsből jelentik. A Balkán-szövetség államainak bécsi diplomáciai képviselői szerdán értekezletet tartottak, amelyen Rüsdí, török külügyminiszter is résztvett. Az értekezletről hivatalos jelentést nem adtak ki.

Bécsből jelentik: Rüsdí Arras török külügyminiszter bucuresti tárgyalásának befejezése után tíz nappal ezelőtt Bécsen át utazott Genfba és meglátogatta Schuschnigg kancellárt. A török külügyminiszter Genfből hazatérve ismét megszakította útját Bécsben és szerdán Schmidt Guido külügyi államtitkáránál tett látogatást. Hivatalosan jelentik, hogy a két államférfi a szívélyes barátság egkör-

ben tanácskozott. Ez a barátság jellemzi az osztrák-török viszonyt.

Bécsből jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy Antonescu román külügyminiszter szerdán délután átutazott Bécsen. Salzburgban a berlini román követ szállt fel a külügyminiszter kocsijába, a bécsi román követ elébe utazott Salzburgig. Antonescut további útján Bossi, budapesti követ kísérte el. A bécsi pályaudvaron a román külügyminiszter a francia, török és görög követ, valamint a jugoszláv ügyvivő üdvözölte. A Bécsben tartózkodó Rüsdí Arras török külügyminiszter titkárával képviseltette magát a fogadtatáson.

az
ugorkasalátá:
"SPHINX"
ételolajjal
elkészítve
a legjobb.

SPHINX

EZ A
MÁRKA BIZTOSÍTEKA A
MINDENKORI ELSŐRENDŰ MINŐSÉGNEK

Blomberg német hadügyminiszter és Mussolini egy óránál hosszabb ideig tanácskoztak egymással

A király is kihallgatáson fogadta a német tábornagyot

Rómából jelentik: Blomberg német birodalmi hadügyminiszter, aki szerdán délután 1 órakor repülőgépen Rómába érkezett, délután háromnegyed 5 órakor kihallgatáson jelent meg Victor Emánuel király és császárnál. A kihallgatás félóránál tovább tartott.

Délután 6 órakor Mussolini fogadta a német hadügyminisztert Ciano külügyminiszter társaságában. A szívélyes beszélgetés egy óránál tovább tartott. Blomberg ezután mekoszoruzta a pantheon királysírokat, tisztelgett a haza oltára és a Névtelen Katona sírja előtt, majd koszorút

helyezett el a fasiszta*forradalom hőseinek emlékoszlopán.

Rómából jelentik: Blomberg német birodalmi hadügyminiszter csüttörtökön reggel kiment a furbarai repülőterre, ahol több légi-gyakorlatot nézett végig.

A MAGYAR MINISZTERELNÖK UJABB KIJELENTÉSEI AZ OLASZOK IRANTI BARÁTSÁG SZILÁRDASÁGÁRÓL

Rómából jelentik: Darányi magyar miniszterelnök nyilatkozott a „Tribuna” budapesti tudósítója előtt. Többek között a következőket mondotta:

— Most, hogy véget ért az olasz királyi pár látogatása, minden magyar ember szívét örömmel tölti el az a gondolat, hogy alkalom adatott arra, hogy magyar fővárosban ünnepelhettük Vittorio Emanuele királyt és császárt, Helena királynét és császárnét s kifejezésre juttathattuk előítűk a magyar nemzet szeretetét és lelkesedését és tüntető módon tanubizonyosságot tehetünk az olasz-magyar barátságáról. A budapesti ünnepségek az egész világ előtt bebizonyították, hogy Olaszország és Magyarország baráti kapcsolatait, melyeket a közös békevágy hat át, semmi sem zavarhatja meg. Ezekből a napokból világsan kitűnik, hogy a két ország baráti kapcsolatai a magyar és olasz nép szívében és lelkében gyökereznek. Ennek bizonyítéka volt az a lelkes ünnepelés, amelyben a magyar néptömegek nemcsak az olasz uralkodó párt, hanem Ciano külügyminisztert is részesítették. Ez azt mutatja, hogy a magyar nép teljes egészében nevesen az olasz-magyar barátságot.

NEURATH UTJA BELGRADEA, SZÓFIÁBA ÉS BUDAPESTRE

Berlinből jelentik: Beavatott forrásból származó értesülés szerint Neurath birodalmi külügyminiszter 7-én indul repülőgépen belgrádi, szófiai és budapesti útjára. Politikai körökben ez az utazás már csak azért is nagy figyelmet kell, mert az máidnem egybeesik Blomberg hadügyminiszter római tanácskozásaival.

Gyakorlati hozzászólás a magyar szórványügyhöz

(Előadás az Országos Magyar Párt kisebbségügyi szakosztályának
1937. május 30-án tartott vitaülésén.)

Irta: Szathmáry Lajos dr

(Harmadik közlemény.)

Miután az adatgyűjtésben főleg a szórványi magyarság létszámának a megállapítását céloztam, nem terheltem a m. t. szakosztály figyelmét az egész adatgyűjtés részleteivel. Elegendőnek találtam a munka keretében csupán a vármegyék szórványadatait felsorolni. Fel van azonban dolgozva a szórványi magyarság statisztikája járások szerint is, továbbá a nem szórványi magyarság adatai városok, megyék, járások, sőt községek szerint.

Ebben a munkában kiváló irányítást találtam dr. Jakabffy Elemér szakosztályi elnök urunk statisztikai közleményéből.

A szórványi magyarság megyék szerinti statisztikája az 1910. és 1920. évekről és a megyék szerint nem tagolható felekezeti statisztikánk:

Vármegye	1910-ben	1920-ban
1. Alba	19.271	14.694
2. Arad	14.862	6.958
3. Bistrița	5.824	1.685
4. Bihor	20.418	10.429
5. Brașov	1.783	1.350
6. Ciuc	1.606	1.427
7. Făgăraș	3.109	1.406
8. Treișcaune	—	—
9. Hunedoara	19.943	11.978
10. Tarnava mică	4.696	3.315
11. Cojocna	12.711	7.674
12. Caraș-Severin	12.745	5.288
13. Mureș Turda	3.761	2.523
14. Maramureș	2.641	716
15. Tarnava mare	3.351	2.542
16. Sălaj	8.302	3.157
17. Sibiu	2.032	1.225
18. Sălaj	10.335	5.118
19. Solnocdobocă	11.506	6.252
20. Timiș Torontal	23.430	16.153
21. Turda	6.728	4.863
22. Odorheiu	330	322
Összesen	189.807	109.076

Az 1935 évi felekezeti szórványösszeírás eredménye:

Róm. kat. Transsylván	47.309
Ref. Transsylván	37.423
Ag. ev. (Transsylván) országos	7.839
Unit. országos	4.700
Királyhágó melléki reformátusok	8.190
Összesen	105.515

Miután a fenti nyers adatokból némi áttekinthető képet nyertünk a szórványbeli magyarság létszámáról, térjünk át a szórványok életé-

Az ifjú nemzedék, a lelkészek és tanítók a szórványokért való munkában

Gál Kelemen, a nagyhirű ardeali pedagógus az ardeali magyar iskolához felhívást intézett a nemzeti közéletre való nevelésről. Ebben a többek között a magyar iskolák elé az alábbi célkitűzést teszi: „A nemzeti közélet számára ébresztő, vezető és célokat kitűző, nemzeti értékeket megőrző egyéniségeket neveljenek és olyan intelligenciát, amelyik népe sorsa iránt nem közönyös, amelyik népét nem bízza sorsára; gazdasági, kulturális vergődésben nem hagyja magát, hanem a sors sujtolásában hallja és érzi a közös vér szavát.”

Igen, ebben van a forrása a szórványi munkára való nevelésnek.

Az ilyen középiskolából kikerült ifjúság a főiskolában is öntudatos, hasznos tagja lesz a magyar népközösségnek.

Az új nemzedék nagy százalékban megdöbbentően közömbös faji problémáinkkal szemben. Ugy látom, hogy a családi elindítás körül vannak nagy bajok. A család az iskolában bízik, az iskola pedig ma már nem teljesítheti ezt a nemzeti és fajszertetre való nevelést.

Hittudományi főiskoláink, gazdasági továbbképző intézeteink, tanítóképzőink és minden olyan intézményünk, amelyik a közéletre nevelt, kapcsolódjanak bele a szórványunkába.

Szakelőadók kurzusokon ismertessék a szórványunka lényegét.

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület tudtommal a hittudományi főiskolai hallgatói részére az ötödik évfolyamot is rendszeresítette azzal a célkitűzéssel, hogy ezalatt Aidon és környékén a

nek az ismertetésére s abban is a szórvány munkásokra és a szórvány munkára.

Tegyük fel, hogy fel van, vagy fel lesz derítve minden magyar szórvány a maga bajaival és feladataival. A második teendő kellő számú szórvány munkás kiképzése. De hát ki legyen és ki lehet szórvány munkás? Mindenki, aki pénzzel, esszettel, tettekkel segíteni tud és akar elhagyottabb sorsú testvéreim.

A napisajtó nyíltan szórványrovatot és közlön napról-napra tudósításokat a magyar szórványokról. Ezek a pusztá közlések felrésznek a magyar közvéleményt és fokekonnyá tennék a szórványi magyarság problémái iránt.

A szórvány munkások első sorában csak a lelkesülte kart és az egyházak világi vezetőit tudom elképzelni.

Ha az egyházakat anyagilag elég erősnek látom, nem is mennék tovább, mert az anyagi eszközök birtokában levő egyházak tökéletesen meg tudnak oldani a feladatokat.

Miután erre a jelenben semmi kilátásunk nincsen, keresnünk kell a kisegítő munkaerőket.

Az Országos Magyar Párt szervezetei egyetemesen kell, hogy szórvány munkába kezdjenek. Ismerjük be azonban, hogy tagozatunknak alig van népirodájuk és nincsen annyira kiépítve a tagozati életük, hogy ezt a feladatot vállalhassák.

A Banátban a tagozatok szórvány munkájában előrehaladott állapotok vannak a timișoarai központi népiroda és több vidéki tagozat agilitása folytán. A gazdasági titkárság, az elnöki tanács-tagok, az intézőbizottsági tagok és az ifjúsági fiú és a leánytagozatok kiváló és fáradságos falumunkája, szociális tevékenysége, mind a szórvány munkára javára irando.

Ardealban a „Magyar Nép” és az „Erdélyi Fiatalok” falumunkája és több itt nem részletezhető derék vállalkozás szolgálja a szórvány munkát.

De maguk a szórványok sem maradhatnak meg az örök passzivitásukban. Ezeknek is be kell kapcsolódniuk a magyar közösségbe. A legtöbb szórványban vagy a közeli magyar szigeten akad egy két lelkesebb lélek, aki az összekötő szerepet vállalja.

A szórványunka nem maradhat az idők végéig dilettáns munka, hanem felderített, rendszeres, egységesen irányított kell, hogy legyen, mindenekfelett pedig felelősséggel végzett és munkaként munkát!

Az ifjú nemzedék, a lelkészek és tanítók a szórványokért való munkában

gazdasági ismeretekben nyerjenek kiképzést. Ez igen fontos szórvány munkára. A nép nagyon megbecsüli dolgos lelkészt. Ezen az evfolyamon bizonyára lesz szó a szórvány munkáról.

A nemzeti munkára való nevelésnek kell alkalmazkodnia a mai életviszonyokhoz. A magyar falu és szórvány lelkésze legyen kiváló lelkiatya, de egyszerűsággal legyen kiváló méhéssz, szövetkezeti vezető és szórvány munkás.

Ilyennek kell lennie az új magyar középosztályos típusának. Ezek neveljenek maguk mellé a repatriált, kipusztult, legyengült szellemi középosztályt helyett újat a magyar faluból, a magyar város öntudatos iparos és kereskedő osztályából.

Az így osztályozott új magyarság lehet erős támasza a szórványi magyarságnak.

Ha van a szinesbőrűek részére misszionárius-iskola és pénzalapozat, kell jussanak ilyen segéd eszközök a mi pusztuló szórványi testvéreinknek megmentésére is.

Tanítóképzőinkben neveljünk vándortanítókat a szórványi magyarság vallási és szellemi nevelésére.

Intézményeinkben kívül aktív szórvány munkás lehet mindenki.

Van olyan ifjú szórvány munkásom, aki napi elfoglaltságán felül minden idejét egyháza, a magyar otthon és a könyvtár szolgálatában hasznosan tölti el.

Katonai bevonulása előtt hozott maga helyett egy más tanulót, akit benevelt a szórvány munkába. Ejjel sokat tanul önképzőkori előadásokra.

Ennyi magyar öntudatot kívánok a magyar ifjúságnak; ez a Domokos András pedig elemi iskolát végzett és kereskedelmi alkalmazott.

Pozitív és negatív munka

A szórvány munkának kimeríthetetlen lehetőségei vannak és mindig a helyi viszonyok határozzák azt meg.

A szórvány problémának egyik eredeti megoldása volt, amikor egy 20-30 lelket számláló magyar szórvány betelepült a közeli városba és ott minden családi kenyérkeresethez jutott.

Bekorútlak ismét a magyar élet vérkeringésébe.

Hamis kifogás az, amikor a szórvány munka akadályául azt hozzuk fel, hogy nincs pénz járműre, amivel beutazzák a szórványtelepeket.

A szórvány munkás félíg-meddig apostol és fiatal ember; a gyalogszerrel való közlekedés hozzáállik a szórványi magyarság nyomorúságához.

Ime a gyakorlati példa a hamis kifogás ellen: egy szórványi fiatal lelkész ismerősöm kérdészködés, levelezés útján összeállította 15-30-65 km. körzetben szórványi híveinek jegyzékét és prédikációit, az egyházi énekeket, ünnepi leveleit sokszorosította és szétküldte a távollakó híveinek; ellátta őket bibliával és imakönyvekkel. Irásban együtt volt velük. Megható olvasni az így összetartott híveknek áradozó leveleit lelkészükhöz.

Van olyan tagozati könyvtáros, aki a szórványokba küld ki könyvtári könyveket. Sok leleményes szórvány munkás van és száz meg száz formája a munkának.

Bekorútlak ismét a magyar élet vérkeringésébe.

Hamis kifogás az, amikor a szórvány munka akadályául azt hozzuk fel, hogy nincs pénz járműre, amivel beutazzák a szórványtelepeket.

A szórvány munkás félíg-meddig apostol és fiatal ember; a gyalogszerrel való közlekedés hozzáállik a szórványi magyarság nyomorúságához.

Ime a gyakorlati példa is hamis kifogás ellen: egy szórványi fiatal lelkész ismerősöm kérdészködés, levelezés útján összeállította 15-30-65 km. körzetben szórványi híveinek jegyzékét és prédikációit, az egyházi énekeket, ünnepi leveleit sokszorosította és szétküldte a távollakó híveinek; ellátta őket bibliával és imakönyvekkel. Irásban együtt volt velük. Megható olvasni az így összetartott híveknek áradozó leveleit lelkészükhöz.

Van olyan tagozati könyvtáros, aki a szórványokba küld ki könyvtári könyveket. Sok leleményes szórvány munkás van és száz meg száz formája a munkának.

De lássunk néhány példát a negatív szórványos munkasból is.

Az ilyen tudnillik nemcsak, hogy nem használ, hanem egyenesen veszélyes.

Tíz évvel ezelőtt egy szórványi lelkész javaslatot tett egyházközségének megszüntetésére, illetve lefokozására. Ez az egyházközség új lelkész alatt virágzóba lendült.

Vagyonleltára másfélmillió, egyházi intézményei négy magyar szellemi munkásnak adnak kenyeret.

Egy másik szórványban a gondnoknál jelentkező szomszédos fiatal lelkészt azzal fogadta a nagytársadalmi pozíciójú gondnok, hogy hát úgy sincsenek már híveink, ebédeljen meg a tiszteletes úr és a kocsimon kiküldöm az állomásra. Ebben a szórványban is gondnok úr repatriálása után virágzó magyar és egyházi élet van; a hívek most készülnek imaházat emelni.

Egy magyar szórványi vagyon pedig így vesztett el: az emeletes kultúrház nyelvtérjesztő egyesületét az elnök 1919-ben közgyűlésre hívta össze és túlzott félelemből, vagy lojalitásból kimondatta a feloszlatást.

Az alapszabályok szerint a megszüntült egyház vagyona a helybeli középiskolára száll, amíg az magyar nyelvű.

A romanizált középiskola igazgatója az alapszabályok vonatkozó szakaszánál a magyar államnyelvet behelyettesítette a román államnyelvvél és elvette az emeletes kultúrházat.

Még egy negatív példa: tudomásomra jutott, hogy az egyik községben több római katolikus, magyar és tót család maradt családdal és gyermekkel szórványi gondatlanságban. A vonaton találkoztam a 15 km-re fekvő szomszédos község római katolikus kántorával. Kérdésemre meglepetten ismerte be, hogy van tudomása a híveiről és szől is a lelkész úrnak, hogy tegyenek valamit. 15 év alatt 15 km távolságból nem jutottak észükbe ezek a szegény magyarok és tótok.

Sok sok ilyen elhagyott magyar sziget lehet még lelki és népi gondozás nélkül, a magyar közeposztály nemtörődősége miatt és azért is, mert mi termeljük ki a világon a legtöbb Pató (P) léle embertípust magunkból.

Nem is várhat az ilyen szigetekre más sors, mint a vegyes házasság, vagy a beolvadás, a szórványi magyarságnak ez a két temetője.

(Befejező közlemény következik)

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hónalföldi: Egész évre 600, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza.
Csakis válaszélyes magánlevelekre válaszolunk.

**KATONAORVOSOK NEMZETKÖZI NAGY-
GYŰLESE BUCURESTIBEN.** Bucuresti. Sa-
ját tud. Ma nyílik meg Bucurestiben a nemzet-
közi katonai orvosi és gyógyszerészeti kongressz-
sus. A megnyitó ülésen, amelyen a miniszter-
elnök is jelen volt, Paul *Anghelescu* hadügy-
miniszter mondott beszédet. A tegnapi este tar-
tott állandó bizottsági ülésen azt határozták el,
a kiküldöttek, hogy a legközelebbi kongresszus
Washingtonban lesz.

**Győrffy Dezső nyugalmazott orsovai főszolga-
bíró halála.** Timisoara. Saját tud. A timisoarai
magyar társadalom egyik kimagasló, lelkes tag-
ját vesztette el: gyergyóremeteli Győrffy Dezső
nyugalmazott orsovai főszolgabíró hunyt el het-
ven éves korában. Győrffy Dezső Pecicáról származott és jogi tanulmányainak befejezése után,
vármegyei szolgálatba lépett. Torontálban, Nagy-
becskereken volt szolgabíró, majd harmincöt évig
a régi Krassószörényben tevékenykedett több hely-
lyen. Legutóbb Orsován volt főszolgabíró. 1921-
ben nyugalmába vonulva, Timisoarán telepedett
le és lelkesen szolgált a magyarság ügyét. Jó
ideig irodavezetője volt a Magyar Pártnak, fő-
titkára a Magyar Dalárdának és különböző kul-
turális és dalegyletben tevékenykedett. Az egye-
sületi élet fejlesztésére egyébként mindig nagy
gondot fordított, így szolgabírói működése idején
is. Maga is kiváló zenész volt és kamarazenekart
szervezett. Buzgón tevékenykedett a katolikus,
főleg hitközségi mozgalmakban is. Felesége, szü-
letett Antalffy Adél, akivel negyvennégy eszten-
deig élt boldog házasságot, Magyarországon lakó
bátyja Győrffy János és nagyzeámú rokonság
gyászolja. Köztük Olajos József prelátskanc-
nok is.

**VÁLTOZÁSOK A MAGYAR DIPLOMÁ-
CIÁBAN.** Budapestről jelentik: *Horthy* kor-
mányzó *Magyar* Antal hágai magyar követet
svédországi, norvégiai és dániai követi meghi-
zatása alól felmentette. *Matuska* Péter szófiai
követet az ujonnan létesített stockholmi ma-
gyar követség vezetésével bízza meg svédor-
zági, dániai és norvégiai képvisellel. Ugyan-
akkor a szófiai követség vezetésétől felmen-
tette.

**Szomszédországbeli szociáldemokrata kép-
viselők előadást tartanak Clujon.** Saját tud. A szo-
ciáldemokrata párt meghívására két szomszéd
országbeli szocialista képviselő érkezik városunk-
ba, ahol előadásokat fognak tartani a munkás-
ságnak. Kertész Miklós magyar szociáldemokra-
ta országgyűlési képviselő és Pachovszki Károly,
a csehszlovák parlament tagja a meghívottak. A
két képviselő június 4-én érkezik városunkba és
„A demokrácia és a szocializmus hivatása a Du-
na-medencében” cím alatt tartják meg előadásu-
kat.

**AZ ADÓVISSZATERÍTÉS VAGY ADÓ-
KOMPENZÁLÁS FELTÉTELEI.** A pénzügy-
miniszter körrendeletet adott az összes pénz-
ügyigazgatóságoknak, hogy olyan esetben ami-
kor egy adózó az adófizetéséből visszafizetést,
vagy pedig adótarozásával való kompenzálást
követelne, a legfelsőbb számvevőszék egy ujab-
ban hozott határozata értelmében köteles ere-
detiben bemutatni azt az adónyugtát, amelyet
a túlfizetés ellenében annakidején kapott.

**EZER LEI NAPIKERESÉT HAMIS
PÉNZ GYÁRTÁSSAL.** Bucuresti. Saját tud. A
fővárosi államrendőrség Dolj-megyében letar-
tóztatott egy héttagú pénzhamisító bandát,
amely huzleies érepenzék hamisításával fog-
lalkozott s bevallásuk szerint napi ezer lei ér-
tékű huzleiest gyártott és helyezett forgalom-
ba. A banda vezetői a crapaturai községhelyi
két *Miaheiescu* testvér, akiket *Gheorghe Anto-
nie* ottani primárhelyettes pénzelt és irányított.

**NEGREI NYUGALMAZOTT TÁBORNOK
BŰNPERÉBEN A TÁBLABÍRÓSÁG IS MEG-
SZÜNTETŐ VÉGZEST HOZOTT.** Bucuresti.
Saját tud. Ismeretes, hogy a vaslui törvény-
szék annakidején megszüntette az eljárást
Negrei nyugalmazott tábornok ellen, aki egy
nemzeti parasztpárti népgyűlésről kocsin haza-
felé tartva, lelőtt egy *Moruzi* nevű parasztot,
mert fenyegetően feltartóztatta újában. Felleb-
bezés folytán a táblához került az ügy, amely
szintén megállapította a jogos önvédelem ese-
tét és végleg jogerőssé tette a bűnvádi eljárás
megszüntetését.

**MINISZTERI RENDELKEZÉS AZ ECET
FORGALOMBAHOZÁSÁRÓL.** A szövetkezeti
minisztérium szőlészeti igazgatósága rendelet-
ben figyelmezteti az összes kereskedőket, akik
eceteladással foglalkoznak, hogy a szőlőtermé-
lés védelméről szóló törvény értelmében csakis
borecetet szabad forgalomba hozni. Az ecet
csak a gyár eredeti cégjegyzéssel és lepecsé-
lt dugóval ellátott palackjában, vagy kosár-
üvegében hozható forgalomba. Az üvegek husz-
literesnél nagyobbak nem lehetnek. Az ecetet
szigorúan tilos kimérve árusítani, ugyszintén
tilos három fokosnál gyengébb ecetet eladni.
A rendelet ellen vétőket a szőlőtermelés védel-
méről szóló törvény értelmében ötvenezer lejig
terjedő pénzbüntetéssel és az ecet elkobzásá-
val fogják büntetni.

**SÁSKÁK MILLIÓI FELHŐKÉNT JE-
LENTKEZTEK A KÖZSÉG FELETT.** Bucu-
resti. Saját tud. A tulcea-megyei Periprava
község határát sáskajárás pusztította el. A sás-
kák milliói felhőként jelentek meg a délutáni
órákban a láthatáron s estére ellepték az egész
környéket. A falusiak kérésére a hatóságok
katonaság és katonai előképzés alatt álló fiju-
ság kivezénylését kérték.

LANYHA A GABONAPIAC. Mindössze
jelentéktelen számú kötés történt. Tengeri
30.000 lei, rozs 50.000 lei, 78 kilós búza
53.000 lei, zab 31.000 lei, árpa 37.000 lei.

Milliók sikkasztás a timismegyei központi szövetkezeti intézetnél

Letartóztatták az igazgatót és a pénztárost

Timisoara. Saját tud. A Timis-Torontal-
megyére szóló szövetkezeti központnál, illetve an-
nak szövetkezeti bankjánál nagyszabású vissza-
éléseket fedeztek fel és számos letartóztatás is tör-
tént. Az ügyészség letartóztatta Babeanu
Constantin, a szövetkezeti megyei központi igaz-
gatót, Marcu Joan pénztárost és hír szerint
Oravián egy Rambu Ioan nevű szövetkezeti
tisztviselőt.

A visszaélésekre névtelen feljelentés hívta fel
az ügyészség figyelmét. Az ügyészség a minisz-
tériumnak jelentette az ügyet, minthogy a me-

gyei szövetkezeti intézmény annakidején húsz-
milliók alapot kapott a minisztériumtól és annak
felügyelete alatt állt. Hivatása volt egyébként a
szövetkezetnek a gabonárák irányítása és vé-
delme is.

Az ügyészség jelentésére Bucurestiből csak
hamar felügyelőt küldtek Timisoarára, aki napo-
kon keresztül vizsgálta át az intézmény üzleti
könyveit és megállapította, hogy Babeanu igaz-
gató 560.800, Marcu pénztáros pedig 215.000 lejtel
nem tud elszámolni. Megállapította a felügyelő
azt is, hogy habár az intézmény vezetőségét igaz-
gatótól együtt felfüggesztették állásaiktól s az
erről szóló rendelet már május 22-én Babeanu
igazgató kezében volt, az igazgató a rákövetkező
napon mégis megtartotta a közgyűlést és nem-
csak a vezetőség a felmentvényt szavaztatta meg a
közgyűléssel, hanem az eddigi tisztikart is újra
megválasztotta.

Az ügyészség a vizsgálat lefolytatása után letar-
tóztatta az igazgatót és a pénztárost. Hír sze-
rint mintegy kétmilliók sikkasztás történt — a
sikkasztás nagyságát azonban csak a vizsgálat
végleges befejeztével lehet majd megállapítani.

A szövetkezeti ügyek minisztériumi központja
egyébként a timismegyei központi igazgatósági és
felügyelőbizottsági tagjainak vagyonát is zár alá
vételte. A vagyoni zárlat a következőket érinti:
Sursiu Ielkés, Jebel; Damian Nicolae, Bucova;
Vucu Péter, Bocsa-Montana; J. Taranu, Voiteni;
Sebeşan, Secuşigu; Savi Péter, Timisoara; Crein
tanító, Ghilad; Baulescu, Ciclova; Babau Ştefan
Satchinez.

A vádtanács foglalkozott Babeanu igazgató és
Marcu pénztáros letartóztatási ügyével és miná-
kettőjük letartóztatását megerősítette harminc
napra.

Bangha Béla:

Dél keresztyje alatt

P. Bangha Béla S. J. délamerikai utleírása.
— 90 képpel illusztrálva szindűs tartalom
250 lap

A díszes, színes fődőlappal ellátott könyv ára

kemény
fűtésben **125 lei.**

Kapható könyvosztályunkban.

Horváth Richárd:

Tízperces szentbeszéd

Az évnek vásár- és ünnepnapjára, azonkívül 17 alkalmi beszéd.

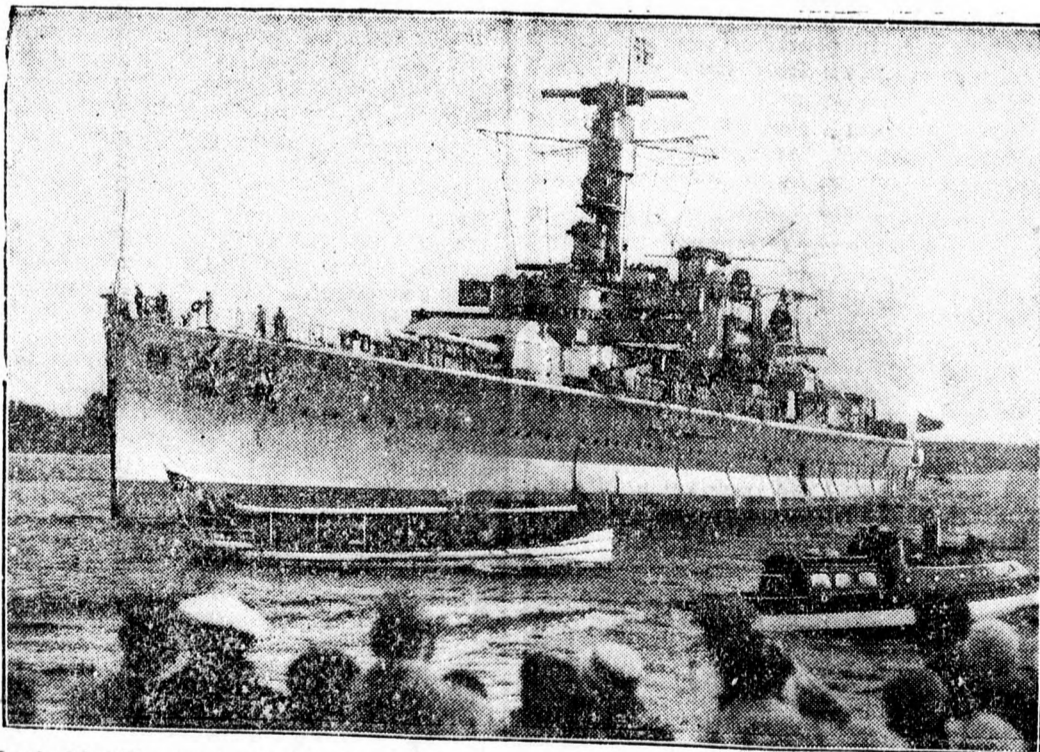
Ára 85 lei és portó.

Megrendelhető: könyvosztályunknál

Uj gazdakör Mures megyében. Targu-Mures. Saját tud. A muresmegyei gazdaélet új gazdakörrel gyarapodott. A mezővárosi Madarasul de Campie határában levő Szénaság nevű tanyán ugyancsak gazdakört alakítottak a birtokosok. Az alakuló ülésen megjelent a Földműves Szövetség részéről Mikó László elnök és Anghi Balázs igazgató, valamint Bartos paneti tanító, gazdaköri előadó. Elnökké Orban Károly földbirtokost választották, míg alelnökké Nagy József és Donáth Benedek lettek. A gazdakörnek egyelőre csak 22 tagja van, akik közül 10 az E. G. E. tagjai sorába is belépett.

VEREKEDŐ ISKOLAI IGAZGATÓ. Mercea-Ciuc. Saját tud. Pál Albertné váci keresztes lakos jelentést tett, hogy Stefanescu Nicolae állami elemi iskolai igazgatótanító kilencéves Brigitta nevű leánykáját lopás gyanúja miatt olyan súlyosan bántalmazta, hogy a leányka szívgörcsöt kapott és betegesen fekszik otthon. A tanító szerint a harmadikosztályos leányka az igazgatói iroda bezárt fiókjából lopott volna el hatvan lei készpénzt. A gyermek természetesen tagadta, hogy lopott volna. A tanító favigófejszét hozott be az irodába, bezárta az iroda ajtaját és azzal fenyegette meg a leánykát: levágja a nyakát, ha be nem ismeri a lopást. A leányka természetesen még most is tagadott. Erre agyba-töbe verte a tanító, nagy betűkkel rajzolt „tolvaj” felírást táblát akasztott a nyakába és bántalmazásokkal arra kényszerítette, hogy minden osztályban, sőt az utcán is, kiáltson: tolvaj vagyok. A szülők feljelentése alapján fegyelmi vizsgálat indult annak megállapítására, hogy mi indította az iskolaigazgatót és tanítót a feleségét, aki szintén részt vett a gyermek meghurcolásában, ilyen lelkesen bántalmazására. Vasile Chele tanfelügyelő a legszigorúbb vizsgálatot rendelte el a korábbi helyén. Sándorin közönségben is brutáliskodó tanító megbüntetésére.

Temetés Oradeán. Dörge Lajos törvényszéki nyugdíjas 67 éves korában meghalt. Temetése június 3-án délután 5 órakor lesz a Kommandáns Vasilie Urece-utca 10. számú házából, az oiaszi temetőbe. (Caritas.)

A „Deutschland” német páncélhajó, amelynek a spanyol vizeken történt bombázása csaknem öt világháború tüzeit lobbantotta fel.

Iparosgyűlés — politikai színezettel. Targu-Mures. Saját tud. A város román iparossága és a román társadalmi egyesületek kiküldöttel, a román munka elsőbbségének biztosítására gyűlést tartottak, amelyen a szónokok elismeréssel nyilatkoztak Pop Valér kereskedelmi miniszter által készített nemzeti munkavédelmi törvénytervezetről. A gyűlést Gh. Vlása román iparos-egyleti elnök vezette le, utána Petru Boros szólalt fel a román iparosok részéről, majd dr. Dandea Emil, a város időközi bizottságának elnöke jelentette ki, hogy elejét kell venni annak az állapotnak, hogy az ipar idegenek kezében legyen. Felszólaltak még a középiskolai tanárok nevében Eugen Ciortea, a román ifjusági szervezet nevében Netea Vasile tanító, az Astra nevében dr. Bozdog, az Antirevizionista LiLga nevében dr. Russu V. s az rovosok nevében dr. Baciu Domician. Ezek után joggal állapíthatjuk meg, hogy az iparos gyűlés politikai gyűlés volt.

HALÁLOS SZERENCSETLENSÉG TEMPLOMÉPÍTÉS KÖZBEN. Budapestről jelentik: **Dunabogdány közönségben a katolikus templom építésénél csütörtök reggel súlyos szerencsétlenség történt. A restauráció alatt álló torony ledőlt és maga alá temette az állványokat és az azokon dolgozó munkásokat. Mire a kőtörmelék alól az eltemetett munkásokat kiásták, kettő közülük már halott volt, három pedig súlyos sérüléseket szenvedett.**

Satunarei híradó. Saját tud. A szerdai hetipiac meglepetéseket hozott. A megyében fellépett sertésvesz miatt a hatóságok elrendelték a sertéspiac bezárását, így itt szünetelt a vásár. Kivételre alkalmas vágómarha alig volt a piacon, pedig állandó a kereslet. A terménypiacon ugyancsak felhozatal, mint a kereslet igen élénk volt, az árak megszilárdultak. Alattárak: igásló párja 24—26 ezer lei, ökör párja 15—18 ezer lei, fejőstehén darabja 6—8 ezer lei, vágómarha élő súlyban 13—14 lei kilogrammonként. Terményárak: Búza 450, rozs 450, árpa 380, zab 310, tengeri 300, napraforgó 500 lei százkilogrammonként. — Julius hó 1-én Satu-Maren megnyílik a zsidó kórház, melyben egyelőre negyven bentlakó beteget kezelhetnek. Az igazgató-főorvosi tisztségre dr. Fekete Samut választották meg, aki fizetés nélkül áll a kórház szolgálatába. — Az iparos vizsgáztató bizottságok tovább működnek; legújabbban a cukrászok iratait vizsgálta felül a bizottság. — A Somesen dolgozó homokszedők emlékiratot nyújtottak be a városhoz, amelyben kérték, hogy engedjék meg nekik az ösekekötő vasuti híd alatt az átkelést. Régebben szabad volt itt az út, de a híd alatt a csónakázást nemrég megtiltották s ezzel súlyos károkat okoztak a homokszedőknek, akik terület hiányában nem tudnak elég kavicsot gyűjteni. Emiatt az építkezések is több helyen fennakadtak. A város vezetősége megígérte, hogy érintkezést keres az illetékes hatóságokkal. — Viilestatunarei a város leromboltatta a mészárszékeket, amelyek a közönség telkén állottak. Később árverést írtak ki azzal, hogy a bérlő köteles új bódét építeni, amely öt évi használat után a város tulajdonába megy át. Csak egy ember pályázott, aki a bódét fel is építette. Most a város a bérlővel szemben igényekkel lépett fel és a telek után bért követel. A mészáros azonban nem hajlandó fizetni és kijelentette, hogy ha a város nem tartja be a szerződést, a mészárszéket lebontja és a husárusítást beszünteték. Ha ez bekövetkezik, a hegyi lakosság mészárszék nélkül marad.

Aggyvizesre hajlamos idősebb embereknek a rendkívül enyhén ható természetes „**Ferenc József**” keserűvíz — reggel éhgyomorral egy kis pohárral — nagyfontosságú szolgálatot tesz azzal, hogy igen könnyű, lágy székletet és kielégítő emésztést biztosít. Az orvosok ajánlják.

BEKULDOTT HIREK

A katolikus iskolák juniálisa. Már jelöltük, hogy az oradeai római katolikus leány- és fiúiskolák közös juniálisukat folyó hó 13-án, vasárnap délután a lat. szert. püspökséghez tartozó angolparkban tartják meg. Az iskolák közös programot adnak, melynek számai: 1. Imnul Regal. Éneklük az összes iskolák. 2. Az Immaculata intézet: a) Ovoda: tornajáték. b) Elemi iskola: tornafűzér. c) Gimnázium: szabadgyakorlatok. 3. A venetiai római katolikus leányiskola: a) Jelenet a tyukanyó életéből. Előadja az elemi iskola 1-5-ös osztálya. b) Ritmikus torna. Bemutatja az V-ik és VI-ik osztály. 4. Az Orsolya zárda: a) Ruhamosás. Bemutatja a gyakorló iskola. b) Imnul marinariilor. éneklük az elemi iskola tanulóit (román tagozat). c) Tornagyakorlatok, bemutatják a liceum növendékei. 5. Szent Vince intézet: a) Trei colorii. b) Májusi dal. c) Kánon, előadják az intézet növendékei. 6. Nyugszik minden csendesen. Ének. Előadja az olosági fiúiskola. 7. Kötélhuzás, lepényevés, zsákfutás és bicikli versenyben részt vesznek a fiúiskolák. A műsorhoz való zenét katonazenekar adja. A katolikus egyházközösség iskoláinak kertünnepélyére szívesen látja úgy a szülőket, mint a város egész közönségét. Flecken, virsli és hideg büffé, a sátrakban hideg italok és cukrászda fog a közönség rendelkezésére állani. A parkba erre az alkalomra villanyvilágítást vezetnek be.

SPORTHIREK

ELMARAD VASÁRNAPRÓL A RAPID — VICTORIA NB. MÉRKÖZÉS. Clujról jelentik: A vasárnapra kitűzött FC Rapid—Victoria bajnoki mérkőzés elmarad, mivel a szövetség a Rapid játékosait, akik közül több válogatottjelölt a június 10-iki Belgium elleni mérkőzésre pihentetni akarja. A mérkőzés időpontjáról később határoznak.

Rang kapitány kapja az 1937. évi Nemzeti Sport-nagydíjat. Bucurestiből jelentik: Az UFSR központi bizottsága ülést tartott, melyen többek között megtárgyalák azt a kérdést, kit javasoljanak az 1937. évi Nemzeti Sportnagydíjra? Az UFSR a lovassportok szövetségének javaslatára úgy döntött, hogy miután Rang kapitány érte el az év legnagyobb sportteljesítményét azzal, hogy a berlini olimpián másodikként lett és ezzel az egyetlen román helyezést szerzte és az idén első volt a párizsi nagydíjon, érdemeit a legmagyarabb romániai sportkitüntetésre. Ezek szerint Rang kapitányt javasolják kitüntetésre. Ugyancsak ez az ülés foglalkozott a „Sport Kultur Erdemrend” királyi kitüntetésre méltók névsorának felterjesztésével is. Az egyes szövetségek már el is készítették a névsorokat. Az UFSR végül a sportegyletek jogi személyiségének kérdésével foglalkozott és külön bizottságot küldött ki az ügy tanulmányozására.

BOCSKAI—NEMZETI 2:0 (0:0). Debrecenből jelentik: A Bocskai—Nemzeti bajnoki találkozót 2:0 arányban megérdemelten nyerte a honi csapat. Góllövők: Takács és Boros (11-esből).

ROTTER MAGYAR REPÜLŐE AZ ELSŐ „ISTUS-GYÜRÜ.” Zürichből jelentik: A nemzetközi vitorlázó repülőszövetség „Istus-gyűrű” néven kitüntetést alapított, mellyel minden évben a motornélküli repülés terén legkiválóbb eredményt elérő versenyzőt ünneplik ki. Ezt a magas kitüntetést első ízben Rotter Lajos magyar versenyzőnek adományozták a berlini olimpián elért kitűnő célrepüléséért.

A kiadóhivatal üzenetei

F. J., Braşov. Párizsi utunkra Braşovból indulnak résztvevők, de mindentől függetlenül, nyugodtan küldheti leányát, mert utasaink között találni fog magához való társaságot. Ha közelebbi címét közli, úgy nevekkel is szolgálunk. — **Dr Cs. L.** Külön levélben választottunk. Az összeg beérkezését itt fogjuk nyugtázni. — **Sz. I., Turia.** A részvételi díj még mai napig sem érkezett meg; az összeget előbb megvárjuk s csak aztán választolunk levélre. — **T. F. J.** Kérdezt ismerőse már jelentkezett párizsi utunkra és ő is említette az Ön részvételét. Az utlevelet és a részvételi díjat várjuk

A G Y E R M E K

Bandi fagylaltja

Bandi zsebében két fényes 5 lejes csörög. Micsoda pompás érzés egy legényke számára, ha pénzt csörgethet zsebében s hozzá a saját keresetjét. — Büszkén ment végig az utcán, azon tanakodva, hogy mit is vegyen rajtuk.

Hej, mert sok szép dolgot árulnak a bazárban.

Tudja ezt Bandi jól, azért tart a kirakatok felé. Nézegeti ezt is, azt is, de bárhogy számolgat, bárhogy törli a fejét, úgy látja, hogy nem futja a kívánsága 10 leiből.

Hát szerénynek kell lenni, — gondolja Bandi, — 10 leiert nem lehet megvenni az egész világot.

Ebben a percben fut el mellette egy kis fiú. Feketére fényezett, dugós revolvert csatoltat a kezében.

Ejha! Ez aztán valami ilyen vásárt kellene hogy csapjak én is, — mondja Bandi. Nagyszerű játék egy ilyen csattanó-pukkanó revolver.

Két másik gyerek szárnyas repülőgépet szorongat a markában. Vidáman forgatják a propellerjét.

Jaj de gyönyörű! Bandi utánuk néz. Ez aztán értelmesebb dolog mint egy dugós revolver. Talán inkább ilyen kellene szereznem. Lombfűrészsel magam is gyárthatnék egyet, a 10 leiből éppen kitelik az anyag ára.

Ahogy töpreng és gondolkodik, az utca végére ér. Ejnye de forrón süt a nap. Hogy kiszárad az ember torka a nagy hőségben. Bandi meg áll, kivesszi zsebkendőjét a nadrágzsebéből, hogy megtörölje izzadt homlokát. — Egyszerre csak megakad a szeme egy kifüggesztett tábla nagy, színes betűin: *fagylalt* olvassa Bandi.

Hop, fagylalt! A kiszáradt toroknak legjobb enyhítője, — villan meg Bandi agyában Kis piskólacészékből piros, sárga rózsza és narancs színű csomókat nyaldosnak körülötte jóízűen a gyerekek.

Fagylalt! A nyál összefut Bandika szájában.

Mennyi fagylaltot ehettek majd 10 egész leiert!

Határozott lépésekkel indul meg az utca másik végéről a cukrászda felé, hogy fagylalt-ra váltsa be a zsebében csörögő két 5 leiest. Elpárolgott már fejéből a dugós revolver és a repülőgép kívánsága. Szinte érzi már a nyelvén az édes, illatos, hűsítő fagylaltot. Egy pillanatra megáll, hogy átgondolja, milyen fajtából is vegyen.

No, majd a csokoládésból és a vaniliásból egy-egy jókora adagot. Ez a kétféle kedvence Bandinak.

A járda szélén, a lefolyó csatorna rácsos kiöntője fölé hajolva, egy kis lány áll. A szeme vöröstre dagadt a sírástól, egész testében reszket a visszafojtott zokogástól. Ugy néz a sötét csatorna mélyére, mintha egy világot veszített volna el.

Bandi majd megbotlik benne. Egy pillanatra megáll a kislány mellett.

Miért sírsz oly keservesen leányka? Ki bántott? Zokogva magyarázza a Kicsi, hogy elgurult a 10 leise és behullott a csatorna mélyére.

— Szalonnát és kenyeret kellett volna vennem édesanyámnak. Most jött csak haza a munkából. Ő küldött a boltba. — A könnyek csak úgy ömlöltek a kicsike arcán.

Most verés vár rád otthon. — ugye? — kérdezte Bandi.

A kicsike bólintott a fejével és keservesen sirt tovább.

Bandi belenyúlt a zsebébe. Mindig mélyebbre és mélyebbre. Megtapogatta a két átmelegedett 5 leiest és azt motyogta:

— Hát bizony a verés cudar egy dolog! Végre előhuzta a pénzt.

A szemével még egyszer végignézte a cukrászda kirakatját. Szinte a nyelve hegyin érezte a fagylalt finom ízét.

De hirtelen megfogta a síró kislány kezét. Belecsuszta a tenyerébe a két 5 leiest. Ne-se, fogd! Töröld meg a szemedet és a kis orcskádát és fuss a dolgok után!

A meglepett csöppesség nagy szemekkel bá-

mult hol Bandira, hol a két darab 5 leiesre.

A könnyek mögül mosolyogni kezd és azt mondja:

— Nagyon szépen köszönöm.

Mielőtt tovább áll, egyet bókol Bandi legény előtt. Bandi elvörösödött. Hát hogyisne még sosem bókolta elötte kicsi leány.

Hirtelenül sarkon fordult. Háta megett hagyta a cukrászdat és hazaindult. Egy melkucában megállt egy szivattyus kut előtt. A hideg vizet végig csorgatta forró kezén, meleg karján és nagyot ivott belőle. Ugy lehült tőle, mintha fagylaltot szopogatott volna.

Félrevágta a sapkáját. Fűtörésze szökdel az uton.

Olyan boldog volt, mintha a két darab 5 leiesért megvette volna az egész világot.

S egy megvizsgálódott, örvendező kislánytól, még egy aranyos bókot is kapott ráadásul.

Az utolsó szó

Egy világáros legszegényebb, leppiszkosabb negyedében lakott Jánoska. A sok nyomorúságtól és nélkülözéstől nagy beteg lett. Apját korán elvesztette, anyja nagy nehezen keresett néhány fillért, fárasztó munkával. A gond és küzdelem keményre tette.

Nem is törődött sokat kis Jánoskájával, aki csak terhet és gondot jelentett neki.

Mivel Jánoska többet volt beteg mint egészséges, csak ritkán került el az iskolába. Egy napon, amikor ismét szomorúan és elhagyottan feküdt rongyos vackán, ellátogatott hozzá a hitoktatója.

Jánoska az első pillanatban szinte megijedt tőle. De amikor a tisztelendő ur az ágy

szélére ült és kedvesen szólt hozzá, felmelegedett a szive tőle.

A pap bácsi egy szép nagy narancsot vett elő a zsebéből és Jánoskának nyújtotta. Jó etvágyat kívánok hozzá kisfiam, — mondotta.

De Jánoska szomorúan intett a fejével és erőlködve nyögte ki: köszönöm, de nem tudok enni tisztelendő bácsi!

Igy is volt. Már hosszabb idő óta nem volt képes szilárd dolgot harapni és nyelni, csak folyadékot élt.

Hogy megijedt a tisztelendő ur, amikor Jánoska kinyitotta a szájacskáját. A nyelve vastagra dagadt és vereses-barna volt. Csuf néhez betegség.

Még aznap beszállították Jánoskát a városi kórházba. Ott feküdt nyugodtan a tiszta, fehér ágyban. Egy betegápoló kedves nővér bátorító, szép dolgokat mesélt neki az isteni kisdetről, a keresztján haladókló édes Jézusról és az oltárszekerényben őrzött angyali, szent kenyérről.

Este felé megint eljött hozzá a hitoktatója. Jánoska kinyújtotta feléje két kezét és el-suttogta a dicsértesséket.

Sokáig ott maradt nála a tisztelendő bácsi. Segített Jánoskának, hogy szépen, igaz bánattal elvégezhesse első és utolsó szentgyónását. Másnap reggel szívébe tért az Úr Jézus.

Két órával később levitték a nagy operációs terembe. Jánoska nem is félt. Mosolyogva kedvesen feküdt a hordágyon.

A szemüveges főorvos bácsi odalépett hozzá és azt mondotta.

Gyermekem, le kell vágjuk nyelvedről a beteg, sebes részt. Nem fog fájni, mert elaltattunk. Észre sem veszed, hogy mikor nyulok oda a késsel. De ha felébredtél nem fogsz többé beszélni. Ha tehát szeretnél még valamit mondani, úgy most mondd el kisfiam.

Ekkor Jánoska keresztbe rakta két vékonyka, tesoványodott karocskáját a mellén, a szive fölött, ahova az édes Üdvözítő költözött és lassan mosolyogva mondotta:

Nagyon szeretlek édes Jézusom!

TÜNDÉRMAJÁLIS

Tündérország határában,
Haja-haja-hopp!
Szép tavasi mulatság van,
Kipi-kopi-kopp!

Három tündér, három törpe,
Kipi-kopi-kopp!
Táncol, ugrál, körbe-körbe,
Haja-haja-hopp!

Kivirágzott már a fájuk,
Haja-haja-hopp!
Kismadarak néznek rájuk,
Kipi-kopi-kopp!

Jobb a friss mezőn mulatni,
Kipi-kopi-kopp!
Mint a tündérvárban lakni,
Haja-haja-hopp!

Fürge szellő fűtörészik,
Haja-haja-hopp!
Táncra nótát dalol nekik,
Kipi-kopi-kopp!

Majálison jól mulatnak,
Kipi-kopi-kopp!
Párja nincsen a tavasznak,
Haja-haja-hopp!

HARANGI LASZLO.

KÖZGAZDASÁG

Az ország gazdasági helyzetéről nyilatkozott az ipar és kereskedelemügyi miniszter

A búzatermés jónak ígérkezik és a többi termelvények is jónak ígérkeznek. Az 1927 évi kivitel meghaladja az utóbbi évek hasonló időszaka kivitelének kétszeresét is

Bucuresti. Saját tud. Pop Valér ipar- és kereskedelmi miniszter nyilatkozott tegnap este a sajtónak az ország gazdasági helyzetéről. — Ebből a szempontból különösen a külkereskedelem eredményei fontosak, — mondotta. — mert a nemzeti termelvények jó értékesítésétől függ elsősorban a gazdasági fejlődés.

A külkereskedelemnek az első négy hónapban elért eredményei nagyon kielégítőek.

E négy hónapban 9 milliárd 909 millió értékű kivitelünk volt, az 1936. évi 4 milliárd 700 millió lei értékű kivittel szemben, ugyan-ezekben a hónapokban, míg 1935-ben csak 3 milliárd 880 millió, 1934-ben négy milliárd 170 millió, 1933-ban négy milliárd 500 millió lei értékű kivitelünk volt.

Tehát az 1937. évi kivitel meghaladja az utolsó évek hasonló időszaka kivitelének kétszeresét is.

— Az 1937. évi kiviteli többlet a behozatalhoz viszonyítottan 3 milliárd 768 millió lei, szemben az 1936. évi 901 millióval, az 1935. évi 482 millióval, az 1934. évi 81 millióval és az 1933. évi 584 millióval, az 1934. évi 81 millióval és az 1933. évi 584 millióval. Ehhez hoz-

zászámíthatjuk még a május hónapi eredményeket, amelyek azonban még nincsenek végleges pontossággal összeállítva s amelyek szerint kb. kétmilliárd 800 millió lei értékű kivitelünk volt májusban s így

az év első öt hónapjában 12 milliárd lei értékű kivitelünk volt, 5 milliárd lei értékű többlettel a behozatalhoz viszonyítva.

— Tekintettel arra, hogy ezek a hónapok, — a tapasztalat szerint, — gyöngébbek szoktak lenni a kivitel szempontjából, azt a következtetést vonhatjuk, hogy ebben az évben Románia rekordteljesítményt ért el a kivitelben, ami olyan tartalékokhoz juttatja az államot, hogy ezek után nyugodtan szembenézhet az év folyamán előállható kellemetlen fordulatokkal. A jövő kilátásai pedig nagyon kielégítőek.

A búzatermés jónak ígérkezik s hiszszük, hogy Románia többi termelvényei is legalább közepesek lesznek,

ugyhogy bizhatunk benne, hogy az 1937. évi külkereskedelem eredményei messze felül fogják múlni az 1936. évi eredményeket. Ezek az eredmények lehetővé teszik számunkra, hogy új lépést tegyünk a behozatal nagyobb szabadsága felé.

Minden eszközzel olcsóbbá teszik a fővárosi piacot

A CFR egyes cikkekben negyedére szállította le a tarifát

Bucurestiből jelentik: A bucaresti drágaság letörésére főbbirányú akciót kezdett az ottani Kereskedelmi és Iparkamara. A fontosabb élelmicikkek árát naponta meghatározzák. Az olcsóbbítási akció csak az árut terhelő rezsik leépítésével válik lehetségessé és ezért abba bevonták a CFR vezérigazgatóságát, amely ma rendeletileg leszállította a Bucaresti felé irányított egyes élelmicikkek fuvardíját. Így a hús, élőállat, hal, szárnyas, tojás, gyümölcs, zöldség, turó, hüvelyes fél fuvardíjjal, sőt bizonyos esetben negyedrésznyi fuvardíjjal szállítható a fővárosba. A kormány gazdasági bizottsága egyes cikkek kivitelének beszüntetését is fogja javasolni. A főváros tanácsa egy havi próbaidőre felfüggesztette az advalorem illeték szedését, de ugyanakkor az államtól is kérte az illetékek leszállítását, szóval a fogyasztási adók racionalizálását és e célból a minisztériumnak részletesen kidolgozott új tarifát küldött.

KÉNYSZEREGYEZSÉG A SATUMAREI PIACON. Saját tud. Kálmán Sándor fővárosi cipőkereskedő szerdán fizetéseképtelenségét jelentette a satumarei törvényszéken. Kényszerjegyzéki kérelmében nem jelzi aktívait és a passzívát, ugyiszintén a törlesztés módozataira sem tett előterjesztést.

UJ MAXIMÁLIS ÁRAK. Timisoara. Saját tud. A városi időközi bizottság most állapította meg a liszt és a kenyér júniusra szóló maximális árát s azokat az egész vonalon ötven banival leszállította. Az új lisztárak: nullás liszt a nagykereskedelmi forgalomban 8.70, négyes liszt 8, hatos liszt 7 lei kilónként. A kiskereskedelmi forgalomban egyenként ötven banival több. A félbarna kenyér árát 9.50, a fekete kenyérét 7 leiben állapították meg. A fehér kenyér ára nincsen maximálva. A város a húsárakra nézve még nem döntött és egyelőre az élő állatárakat tanulmányoztatja.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény.) Cím a kiadóban 10 lei.

Lakás

Különbejárato

utcai és udvari butorozott szoba kiadó. Oradea, Str. Nicolae Jiga 11-A. szám.

Kiadó

uri családnál a központban különbejárato, elegánsan butorozott utcai szoba. Oradea, Str. Brătianu 21.

Különféle

Szentképek,

szép keretben, olcsón eladó. Str. Treb. Laurian 13 sz., udvarilakás, Oradea.

Gyakorlott tisztviselő,

román-német nyelvtudással, aki perfekt könyvelő is, óras munkát vállal igen kedvező feltételek mellett. „Megbízható” jellegre megkereséseket kér.

Szines és finom

fehérnemű himzést vállalok. Szabó J. Oradea, Gheorghe Lazar-u. 5.

Utítársnőt keresek

feketetengeri háromhetes júliusi nyaralásra. Lehetőleg negyvenen aluli feltétlen szolid urinő vagy leány jelentkezését kérem a kiadóba „Nyaralás” jellegre.

Női ruhavarrást

vállalok, házhoz is megyek. Cím: özv. Palládyné, Oradea, Strada Brătianu No. 24.

Tarján

óras és ékszerész, Oradea, Bul. Regele Ferinand 8. Javítások szakszereuen készülnek.

Oktatás

Andrási Ede

zenetanár országos kar-nagy, Oradea, Strada Alexandri 13. Egyéni képzés, mérsékelt díjak. Felvétel szerdán, szombaton.

Alkalmazás

Beárónót

keresek azonnalra, lehetőleg középkorú nők jelentkezzenek. Cím: Oradea, Str. Pasteur 13

Erdőkezelő,

perfekt fatisztviselő, puha és keményfás ajánkozik. Fazekas S. Salonta, Oradea, Str. Gligorescu 27. szám.

LAPARASITÓK

magas jutalékkal felvételtnek. Jelentkezni a kiadóban.

Adás-vétel

Eladók

különféle kőműves szerszámok, csüngő állvány, deszkák, szín, istállóknak is megfelelő. Érdeklődni: Oradea, Str. Vasile Conta 20.

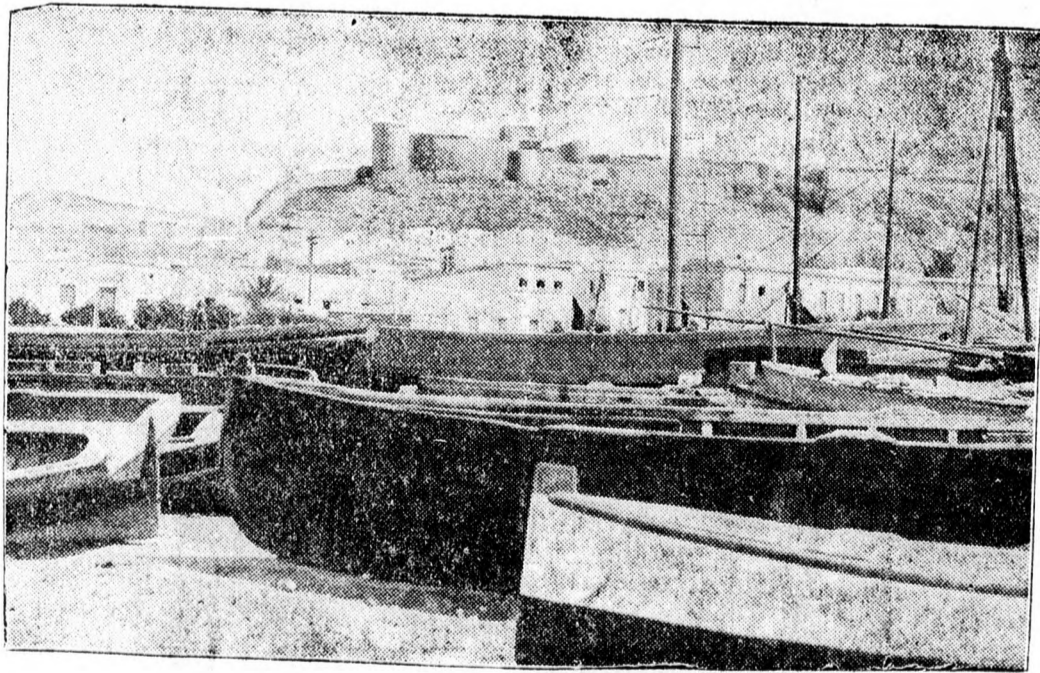
Eladó

egy jókarban levő mély gyermekkosci és egy konyha sparhelt. Oradea, Averescu-u. 37.

Prima antik perzsák, antik ezüst és képek eladók. Oradea, N. Zsigmondy No. 9.

Hálószoba

és különféle butorok eladók. Megtekinthető 5 óráig. Oradea, Strada Moldova 45.

Almería spanyol kikötőváros várának látkepe.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén, Oradea, Strada Regele Carol II. No. 5.